

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
Кафедра економіки та фінансів

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 17. Макроекономіка

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітня програма: «Менеджмент організацій»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Рівне – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Макроекономіка» для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра за освітньою програмою «Менеджмент організацій» зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Розробник: к.е.н, доцент Артюшок К.А.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри економіки та фінансів.

Протокол від «27» 08 2020 р. № 1.

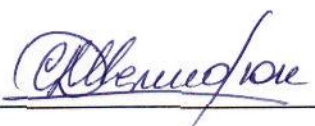
Завідувач кафедри економіки та фінансів  д.е.н., проф. Борейко В.І.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Менеджмент організацій»

Гарант освітньої програми  к.е.н., доц. Никончук В.М.

Схвалено навчально-методичною комісією економічного факультету.

Протокол від «28» 08 2020 р. № 1.

Голова навчально-методичної комісії  к.е.н. Демидюк С.М.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язковий компонент освітньої програми	
Змістових модулів – 2	спеціальність 073 «Менеджмент» Освітня програма «Менеджмент організацій»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1 -й
		Семестр	
		2-й	2 -й
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання год. -	
		Вид контролю: екзамен	
Тижневих годин для денної форми навчання: – 10 аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні системи знань про механізми функціонування національної економіки на підставі сучасних макроекономічних теорій, обґрунтованих світовою і вітчизняною наукою, та досвід макроекономічної практики.

Предметом механізм функціонування національної економіки на основі поєднання ринкового саморегулювання та державного впливу на економічні процеси.

Основними завданнями навчальної дисципліни є вивчення теорії макроекономічної науки, розкриття її об'єкта, предмета і методу, висвітлення основних макроекономічних показників та індикаторів макроекономічного розвитку; розгляд базових моделей рівноваги; розкриття механізму складових макроекономічної політики: фіскальної, монетарної, зовнішньоекономічної, соціальної.

Результатом навчання за дисципліною є набуття студентами відповідно до освітньо-професійної програми таких **компетентностей**:

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні володіти **програмними результатами**:

- ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- основні методи макроекономічного аналізу;
- моделі макроекономічної рівноваги;
- механізм функціонування національних ринків;
- сутність інфляції, безробіття, грошово-кредитної та фіскальної політики;
- роль ринкового механізму та державних заходів у регулюванні економіки.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- розраховувати основні макроекономічні показники;
- оцінювати рівень макроекономічного розвитку;
- самостійно досліджувати економічну ситуацію в країні;
- визначати ефективність державного впливу на економіку.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи дослідження макроекономічних процесів

Тема 1. Макроекономіка як наука

Предмет макроекономіки. Специфіка макроекономіки: методологічні та методичні особливості макроекономічного аналізу. Макроекономічні суб'єкти і взаємозв'язки між ними. Моделі кругообігу: двосекторна модель кругообігу продуктів і доходів; заощадження, інвестиції і фінансові ринки в моделі кругообігу; модель кругообігу з включенням державного сектору; модель кругообігу для відкритої економіки; поняття «відтоків» та «ін'єкцій».

Література: основна: 4, 9, 12, 15; допоміжна: 1, 5, 9.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Система національних рахунків (СНР). Основні макроекономічні показники. Методи розрахунку ВВП (ВНП). Інші показники СНР. Взаємозв'язок між ними. Суспільний добробут. Тіньова економіка.

Література: основна: 1, 2, 16; допоміжна: 2, 4, 8.

Тема 3. Макроекономічна нестабільність: цикли ділової активності, безробіття, інфляція

Цикли ділової активності. Безробіття: основні визначення та вимірювання. Інфляція. Крива Філіпса.

Література: основна: 2, 5, 10, 15; допоміжна: 1, 6, 11.

Тема 4. Сукупний попит і сукупне пропонування

Сукупний попит і його складові. Крива сукупного попиту. Сукупна пропозиція. Крива довгострокової сукупної пропозиції. Рівновага сукупного попиту і пропозиції. Неокласична модель «сукупний попит – сукупна пропозиція». Кейнсіанська модель «сукупний попит – сукупна пропозиція».

Література: основна: 4, 7, 12, 14; допоміжна: 2, 8, 11.

Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції

Споживання і заощадження. Функція споживання. Функція заощадження. Гранична схильність до споживання та заощадження. Кейнсіанська функція споживання. Функція заощадження Кейнса. Неокласичні функції споживання та заощадження.

Література: основна: 4, 7, 12, 14; допоміжна: 2, 8, 11.

Тема 6. Сукупні видатки і ВВП

Сукупні видатки та їхні складові. Рівноважний ВВП. Методи визначення рівноважного ВВП. Зміна сукупних видатків і рівноважний ВВП. Ефект мультиплікатора. Ефект акселератора.

Література: основна: 2, 6, 9, 16; допоміжна: 1, 8, 11.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Макроекономічна політика

Тема 7. Держава в системі макроекономічного регулювання

Роль та місце держави у ринковій економіці. Економічні функції держави. Форми державного регулювання економіки.

Література: основна: 4, 7, 12, 14; допоміжна: 2, 8, 11.

Тема 8. Фіскальна політика

Поняття фіскальної (бюджетно-податкової) політики. Політика державних видатків. Податкова політика. Дефіцит бюджету і державний борг.

Література: основна: 4, 7, 12, 14; допоміжна: 2, 8, 11.

Тема 9. Грошовий ринок і монетарна політика

Грошовий ринок та його характеристика. Пропозиція грошей. Попит на гроші. Рівновага на грошовому ринку. Монетарна політика держави: поняття, види та інструменти. Передатний механізм монетарної політики. Антиінфляційна монетарна політика.

Література: основна: 2, 6, 9, 16; допоміжна: 1, 8, 11.

Тема 10. Механізм зовнішньоекономічної діяльності

Міжнародні економічні відносини. Платіжний баланс. Валютний ринок і валютні курси. Механізм зовнішньоекономічної політики. Варіанти макроекономічної політики для досягнення внутрішньо-економічної і зовнішньоекономічної рівноваги.

Література: основна: 3, 8, 12, 16; допоміжна: 1, 5, 6, 10.

Тема 11. Ринок праці та соціальна політика

Ринок праці. Державна політика зайнятості. Соціальні стандарти та проблема нерівності доходів населення. Соціальна політика держави: напрями і проблеми.

Література: основна: 4, 8, 10, 16; допоміжна: 3, 11

Тема 12. Економічне зростання

Економічне зростання і способи його вимірювання. Типи економічного зростання. НТП як фактор економічного зростання. Моделі економічного зростання (Домара, Харрода, Солоу).

Література: основна: 1, 3, 9, 15; допоміжна: 1, 6, 10, 11.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи дослідження макроекономічних процесів								
Тема 1. Макроекономіка як наука	6	1		5	6	1		5
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	8	2	1	5	8		1	7
Тема 3. Макроекономічна нестабільність	8	2	1	5	8			8
Тема 4. Сукупний попит і сукупне пропонування	7	1	1	5	7	1	1	5
Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції	7	2		5	7			7
Тема 6. Сукупні видатки і ВВП	8	2	1	5	8			8
Разом за змістовим модулем 1	44	10	4	30	44	2	2	40
Змістовий модуль 2. Макроекономічна політика								
Тема 7. Держава в системі макроекономічного регулювання	8	2	1	5	8	1		7
Тема 8. Фіскальна політика	7	1	1	5	7			7
Тема 9. Грошовий ринок і монетарна політика	7	1	1	5	7	1	1	5
Тема 10. Механізм зовнішньоекономічної діяльності	8	2	1	5	8	1		7
Тема 11. Ринок праці та соціальна політика	8	2	1	5	8	1	1	6
Тема 12. Економічне зростання	8	2	1	5	8			8
Разом за змістовим модулем 2	46	10	6	30	46	4	2	40
Усього годин	90	20	10	60	90	6	4	80

5. Теми практичних занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи дослідження макроекономічних процесів

Тема 1. Предмет і метод макроекономіки

Питання для обговорення

1. Моделі трансформування постсоціалістичних економік (на досвіді окремих країн).
2. Інституціональні зміни в перехідних економіках (власність, ринкова інфраструктура, функції держави).
3. Державний інтервенціоналізм в сучасних ринкових системах (за версіями різних теорій).
4. Проблема економічного зростання в контексті провідних шкіл економічної думки.
5. Економічна теорія як підгрунття економічної політики (за матеріалами «Нового курсу Рузвельта»).
6. Економічна теорія як основа економічної політики (за матеріалами «Соціально-ринкового господарства» Л. Ерхарда).
7. Еволюція валютних систем (від біметалізму і монометалізму до ямайської системи).
8. Валютна система (на прикладі країн Європейського Союзу).
9. Підприємництво в контексті сучасних теорій.
10. Економічні основи інституціоналізму.

Література: основна: 2, 9, 14, 15; допоміжна: 5, 9, 11.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Питання для обговорення

1. Як одночасно ВВП може вимірюватися за двома методами, тобто вимірювати дві різні складові економіки?
2. Що вимірює індекс споживчих цін?
3. Що розуміється під інвестиціями?
4. Що відноситься до трансфертних платежів?
5. Чи є ВВП досконалим вимірником результатів економічної діяльності? Чому?
6. Як враховуються запаси при обчисленні ВВП?
7. Як враховують проміжні товари при обчисленні ВВП?
8. Чи є в складі ВВП блага, випуск яких буде відображати зменшення добробуту суспільства?
9. Чи необхідно включати У ВВП послуги домогосподарок?
10. Чи можливо, щоб особистий дохід був більший за цінність вироблених благ?
11. Чи можливо, щоб сукупний дохід суспільства був більший за цінність вироблених благ?

12. Чи коректне порівняння ВВП країни з виручкою великих корпорацій?
Література: основна: 3, 6, 7, 10; допоміжна: 6, 8, 11.

Тема 3. Макроекономічна нестабільність: Цикли ділової активності, безробіття, інфляція

Питання для обговорення

1. Чи можливо, щоб рівень інфляції піднімався різними темпами для різних людей?
2. Яким чином галопуюча інфляція підриває мораль суспільства?
3. Чи можлива інфляція у суспільстві без грошей?
4. В якому випадку в економіці спостерігається скрита інфляція?
5. Яким чином можна створити надлишок робочих місць?
6. Які особливості інфляції і безробіття на Україні?
7. Які методи застосовувалися для подолання інфляції на Україні?

Література: основна: 4, 9, 12, 15; допоміжна: 1, 5, 9.

Тема 4. Сукупний попит і сукупна пропозиція

Питання для обговорення

1. Засоби регулювання грошового ринку.
2. Зміст та чинники економічного зростання (на прикладі країн розвинутої ринкової економіки).
3. Зміст та чинники економічного зростання (на прикладі країн перехідної економіки).
4. Еластичність попиту та пропозиції, практичне застосування знань про еластичність.
5. Чинники економічної поведінки споживача.
6. Закон максимізації корисності споживача та його застосування.
7. Зміст та практичне застосування кривих байдужості.
8. Ринкові чинники та закономірності економічної поведінки фірми-виробника.
9. Витрати виробництва фірми-виробника: види, динаміка, взаємозв'язок.
10. Особливості формування цін та доходів підприємств в умовах конкуренції.

Література: основна: 1, 2, 16; допоміжна: 2, 4, 8.

Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції

Питання для обговорення

1. Як зміниться зарплата при зростанні ефективності виробництва?
2. Як зміниться зайнятість при зростанні витрат на споживання при незмінному рівні доходу?
3. Як зміняться інвестиції, споживання, реальний ВВП, реальна зарплата, якщо збільшився рівень заощаджень за інших рівних умов?
4. Чому інфляція має інерцію?

5. За яких умов можливо зменшити темпи інфляції, не викликаючи спаду?
6. Охарактеризуйте споживання на Україні.
7. Охарактеризуйте інвестиції на Україні.

Література: основна: 2, 5, 10, 15; допоміжна: 1, 6, 11.

Тема 6. Сукупні видатки і ВВП

Питання для обговорення

1. Мікросередовище фірми та її виробничий профіль.
2. Фірма на ринку виробничих ресурсів: пояснюючі моделі та їх застосування.
3. Витрати виробництва фірми та стратегія їх зменшення.
4. Конкурентна стратегія фірми в умовах нестабільного ринку.
5. Визначення оптимального обсягу виробництва і збуту підприємства.
6. Особливості монопольного ринку: аналіз наслідків.
7. Природна монополія та її державне регулювання.
8. Економічний аналіз монополістичної конкуренції.
9. Аналіз монополістичного ринку на прикладі ринку конкретної продукції.
10. Визначення потреби фірми в капіталі.

Література: основна: 4, 7, 12, 14; допоміжна: 2, 8, 11.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Макроекономічна політика

Тема 7. Держава в системі макроекономічного регулювання

Питання для обговорення

1. Як здійснюється регулювання в Україні діяльності монополій?
2. Охарактеризуйте регулювання природних монополій в Україні.
3. Як здійснюється перерозподіл ресурсів в Україні?
4. Які товари і послуги виробляються в Україні тільки державою? Ви з цим згодні?
5. Наскільки ефективно з Вашої точки зору здійснюється в Україні перерозподіл доходів?
6. Які основні причини нерівності доходів в Україні?
7. Наскільки ефективно з Вашої точки зору здійснюється в Україні формується законодавча база?
8. Які дії приймаються українським урядом для створення привабливого інвестиційного клімату в країні?

Література: основна: 4, 7, 12, 14; допоміжна: 2, 8, 11.

Тема 8. Фіскальна політика держави

Питання для обговорення

1. Як зміняться реальний інвестиції, ВНП і зайнятість при збільшенні податку на додану вартість?
2. Як зміняться сукупний попит, зайнятість при збільшенні державних витрат?

3. Які є категорії державних витрат і як вони фінансуються?
 4. Які проблеми можуть виникнути при щорічній збалансованості бюджету?
 5. Як державний борг може стати тягарем для розвитку економіки?
 6. Як фіскальні міри можуть погіршити ситуацію з інфляцією?
 7. Охарактеризуйте фіскальну політику, яку проводить уряд України.
 8. Проаналізуйте динаміку структури доходної і витратної частин державного бюджету України.
 9. Як впливає на фіскальну політику політичний її розвиток?
- Література: основна: 2, 6, 9, 16; допоміжна: 1, 8, 11.*

Тема 9. Грошовий ринок і монетарна політика

Питання для обговорення

1. Модель загальної рівноваги Л.Вальраса та практичне значення її висновків.
 2. Сучасна інтерпретація неокласичної моделі загальної рівноваги.
 3. Модель теорії раціональних сподівань у поясненні рівноваги.
 4. Теорія економіки пропозиції у поясненні рівноваги.
 5. Порівняльний аналіз моделей макроекономічної рівноваги.
 6. Система національних рахунків.
 7. Основні макроекономічні показники: їх значення та взаємозв'язок (за матеріалами України).
 8. Макроекономічна рівновага і цикл.
 9. Модель економічних коливань Самуельсона-Хікса та її застосування.
 10. Моделі економічних коливань Калдора та її застосування.
- Література: основна: 3, 8, 12, 16; допоміжна: 1, 5, 6, 10.*

Тема 10. Механізм зовнішньоекономічної діяльності

Питання для обговорення

1. Як зовнішня торгівля впливає на споживання в країні?
 2. Чи можлива ситуація, коли країні зовсім не має чого експортувати?
 3. Чи впливає на вигоди від міжнародної торгівлі розміри країн, термін їх функціонування на міжнародному ринку?
 4. Які основні пріоритети у зовнішній торгівлі України?
 5. Охарактеризуйте валютну систему України.
 6. Які торговельні бар'єри застосовуються урядом України?
 7. Які основні торговельні партнери України?
- Література: основна: 4, 5, 9, 13; допоміжна: 2, 6, 7.*

Тема 11. Ринок праці та соціальна політика

Питання для обговорення

1. Модель кривої Лаффера та її практичне застосування.
2. Особливості податкових систем різних країн.
3. Бюджет держави як інструмент макроекономічного регулювання.
4. Бюджетна система як засіб макроекономічного регулювання.

5. Особливості бюджетних систем різних країн.
 6. Структурний та циклічний дефіцит державного бюджету.
 7. Державний борг як інструмент макроекономічного регулювання.
 8. Способи фінансування державного боргу та їх макроекономічні наслідки.
 9. Дефіцитний бюджет: причини та макроекономічні наслідки.
 10. Дефіцит бюджету та державний борг.
- Література: основна: 4, 8, 10, 16; допоміжна: 3, 11.*

Тема 12. Економічне зростання

Питання для обговорення

1. Модель економічного зростання Харрода-Домара та її практичне застосування.
 2. Модель економічного зростання Р. Солоу та її практичне застосування.
 3. Показники та методи оцінки економічного потенціалу країни (за матеріалами України).
 4. Економічна оцінка природних ресурсів країни.
 5. Економічний механізм раціонального використання природних ресурсів.
 6. Регіональна політика держави та її реалізація в Україні.
 7. Економіка України у системі міжнародного поділу праці.
 8. Світові тенденції змін у структурі зайнятості та їх реалізація в Україні.
 9. Регіональний аспект безробіття в Україні.
 10. Природно-ресурсний потенціал країни (порівняльний аналіз).
- Література: основна: 1, 3, 9, 15; допоміжна: 1, 6, 10, 11.*

6. Самостійна робота

Завдання для самостійного опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи дослідження макроекономічних процесів				
Тема 1. Макроекономіка як наука	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Експрес опитування, тести	основна: 2, 5, 7, 8, 11; допоміжна: 1, 5, 9.	5
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Тести, практичні завдання	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 5, 9.	5
Тема 3. Макроекономічна нестабільність	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, есе, доповідь	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19, 22; допоміжна: 1, 5, 9.	5
Тема 4. Сукупний попит і сукупне пропонування	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання, тестові завдання	основна: 2, 5, 7, 8, 11, 15, 18; допоміжна: 1, 2, 5, 9.	5
Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	5
Тема 6. Сукупні видатки і ВВП	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	5
Змістовий модуль 2. Макроекономічна політика				
Тема 7. Держава в системі макроекономічного регулювання	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання, доповідь	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	5
Тема 8. Фіскальна політика	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання, тестові завдання	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	5
Тема 9. Грошовий ринок і монетарна політика	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, есе, доповідь	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	5
Тема 10. Механізм зовнішньоекономічної діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання, тестові завдання	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	5
Тема 11. Ринок праці та соціальна політика	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання, тестові завдання	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	5
Тема 12. Економічне зростання	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, есе, доповідь	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	5

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Макроекономіка» виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни. Виконання індивідуального завдання є важливим етапом у підготовці та складанні іспиту з дисципліни «Макроекономіка».

Виконання завдань індивідуальної роботи *дає можливість установити:*

- здатність студента до самостійної науково-дослідної і практичної діяльності;
- уміння студента використовувати теоретичні знання і застосовувати їх для вирішення конкретних завдань;
- здатність студента збирати, систематизувати, узагальнювати й аналізувати теоретичні й емпіричні дані;
- уміння студента коротко, логічно й у доступній формі викласти основні положення контрольної роботи, висновки і рекомендації.

Загальні вимоги до студентів при підготовці до індивідуальної роботи передбачають:

- оволодіння теоретичними знаннями щодо планування, організації наукового дослідження та практичними навичками його реалізації.
- формування широкого наукового і загальнокультурного кругозору.
- уміння аналізувати наукову літературу.
- здатність здійснити свій внесок у розробку даної теми.
- уміння коротко, логічно викласти свої думки, хід і результати аналізу наукових джерел.

Виконання, оформлення та захист індивідуальної здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Теми індивідуальних робіт

1. Моделі трансформування постсоціалістичних економік (на досвіді окремих країн).
2. Інституціональні зміни в перехідних економіках (власність, ринкова інфраструктура, функції держави).
3. Державний інтервенціоналізм в сучасних ринкових системах (за версіями різних теорій).
4. Економічні основи теорії раціональних сподівань.
5. Економічні основи теорії «економіки пропозиції».
6. Ринкова інфраструктура та її розвиток в Україні.
7. Причини та наслідки неринкового ціноутворення.
8. Характеристики сучасного ринку праці.
9. Основні характеристики ринку праці в Україні.
10. Засоби регулювання грошового ринку.
11. Зміст та чинники економічного зростання (на прикладі країн розвиненої ринкової економіки).

12. Зміст та чинники економічного зростання (на прикладі країн перехідної економіки).

13. Особливості формування цін та доходів підприємств в умовах монополії.

14. Види монополій та форми монополістичних об'єднань.

15. Особливості формування цін на ринках факторів виробництва (на прикладі ринків праці, природних ресурсів, капіталу).

16. Мікросередовище фірми та її виробничий профіль.

17. Фірма на ринку виробничих ресурсів: пояснюючі моделі та їх застосування.

18. Витрати виробництва фірми та стратегія їх зменшення.

19. Монополістичний ринок праці: механізм реалізації монопольної влади.

20. Ефективність виробництва і розподілу продукції.

21. Економічна теорія інформації і невизначеність.

22. Модель AD-AS та її практичне застосування у поясненні ситуації в Україні.

23. Модель «Кейнсіанського хреста» та її практичне застосування.

24. Модель «ін'єкції-вилучення» та її практичне застосування.

25. Модель економічних коливань Самуельсона-Хікса та її застосування.

26. Моделі економічних коливань Калдора та її застосування.

27. Фіскальна політика як засіб макрорегулювання: вплив на споживчі витрати.

28. Фіскальна політика як засіб макрорегулювання: вплив на заощадження та інвестиції.

29. Дефіцитний бюджет: причини та макроекономічні наслідки.

30. Визначення меж державного втручання у розподіл доходів при реалізації соціальної політики.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Макроекономіка» застосовуються такі методи навчання:

- лекції, в тому числі й проблемні з попередньою роздачею лекційних матеріалів студентам;

- практичні заняття у їх різноманітних формах (бесіда з елементами дискусії, робота в малих групах, «мозкова атака», ситуативний підхід, розв'язування задач, ділова гра, бесіда за «круглим столом», рольова гра, імітація);

- стандартизовані тести та поточне опитування;

- презентація результатів виконаних завдань та досліджень;

- розрахункові роботи;

- поточне консультування;

- самостійна робота студентів з літературними джерелами;

- індивідуальне завдання.

9. Методи контролю

При вивченні студентами курсу «Макроекономіка» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- складання опорного конспекту теми;
- побудова структурно-логічної схеми теми, окремого питання;
- контроль самостійної роботи;
- індивідуальне науково-дослідне завдання;
- тестування;
- підсумковий контроль (екзамен).

10. Розподіл балів, які отримують студенти (екзамен)

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
			для екзамену, курсової роботи, практики
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє	незадовільно

		понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Макроекономіка» включає:

1. Опорний конспект лекцій.
2. Навчально-методичні посібники у локальній мережі університету.
3. Матеріали для самостійного опрацювання.
4. Мультимедійні матеріали.
5. Тестові завдання.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Абель Э. Макроекономіка: учебник / Э. Абель, Б. Бернанке ; [пер. с англ.: Н. Габенов, А. Смольский]. – 5-е изд. – СПб.: Питер, 2011. – 763 с.
2. Базилевич, Віктор Дмитрович. Практикум з макроекономіки : навч. посібник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик ; Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2008. – 351 с.
3. Базилінська О. Я. Макроекономіка: навчальний посібник / О. Я. Базилінська. К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 443 с.
4. Батура О. В. Макроекономіка: навчальний посібник / О.В. Батура, О.Ф. Івашина, Л. Ф. Новикова. К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 236 с.
5. Кліменко, Олена Миколаївна. Макроекономіка: навч. посібник / О.М. Кліменко, О. М. Крюкова, М. С. Бріль; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харківський нац. екон. ун-т. – Харків: Вид-во ХНЕУ, 2012. – 135 с.
6. Ковальчук Т. Т. Макроекономічні ризики: класифікаційні ознаки, способи виміру, шляхи мінімізації : [монографія] / Т. Т. Ковальчук, Н. П. Ковальчук. – К.: Знання, 2012. – 302 с.
7. Корсікова, Н. М. Макроекономіка: навч. посібник / Н. М. Корсікова; М-во освіти і науки України. – Львів: Магнолія-2006, 2010. – 241 с.
8. Косянчук, Тетяна Францівна. Прогнозування та макроекономічне планування: навч. посібник / Т. Ф. Косянчук, В. В. Швид; М-во освіти і науки України. – Львів : Новий Світ-2000, 2010. – 293 с.
9. Кучерявенко І. А. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник / І. А. Кучерявенко. - 2-е вид., випр. - К.: Вікар, 2006. - 240 с.
10. Кушнір В. С. Мікро- та макроекономіка: навчальний посібник / В. С. Кушнір. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 256 с.

11. Макроекономіка: навчальний посібник / За ред. І.І. Вініченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 172 с.
12. Макро-мікроекономіка: від теорії до практики: навч. посібник / [І. А. Канцір, О. І. Кліпкова, Л. В. Іванець] ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львівська політехніка». – Л.: Новий Світ-2000, 2011. – 441 с.
13. Макроэкономика: учеб. пособие / [А. А. Пономаренко, О. Н. Крюкова, В. М. Филатов и др.]; М-во образования и науки, молодежи и спорта Украины, Харьк. нац. экон. ун-т. – Харьков: ИНЖЭК, 2011. – 196 с.
14. Савченко А. Г. Макроекономіка : підручник / А. Г. Савченко. -2-ге вид., без змін. - К.: КНЕУ, 2007. - 442 с.
15. Рубцова, Марина Юріївна. Макроекономічна політика у відкритій економіці: навч. посібник / М. Ю. Рубцова, О. О. Сльозко. – К.: Освіта України, 2010. – 383 с.
16. Харкянєн, Людмила Василівна. Макроекономіка : навч. посібник / Л. В. Харкянєн; Акад. праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – 3-тє вид., доповн. – К.: Каравела, 2011. – 247 с.

Допоміжна:

1. Економічні системи: монографія / [ред. Г. І. Башнянин]. – Львів: Ліга-Прес, 2012. – Т. 3. – 490 с.
2. Економічна теорія: практикум / А.В. Базилюк, Ж.В. Дерій, В.В. Концева [та ін.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 312 с.
3. Економічна теорія. Макроекономіка: підручник / [В.В. Білоцерківець, В.М. Тарасевич, С. П. Горобець та ін.] ; за ред. В. М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 207 с.
4. Єщенко, Петро Степанович. Економіка для всіх / П. С. Єщенко; [ред. З. А. Городиська]. – К. : Вища шк., 2009. – 479 с.
5. Мочерний, Степан Васильович. Основи економічної теорії : підручник / С. В. Мочерний, В. Г. Скотний. – Львів: Новий Світ-2000, 2011. – 600 с.
6. Національні моделі економічних систем : навч. посібник / [О. О. Беляєв, А. С. Бебело, В. І. Кириленко та ін.]; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – К.: КНЕУ, 2010. – 319 с.
7. Національна економіка: Навч. Посібник / За ред. В.М. Тарасовича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 280 с.
8. Національна економіка: навч. посібник / [О. П. Тищенко, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін.]; за заг. ред. А. Г. Савченка; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – К.: КНЕУ, 2011. – 646 с.
9. Основи економічної теорії: підручник / [Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.]; за заг. ред. Л. С. Шевченко; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Право, 2010. – 448 с.
10. Основи економічної науки: курс лекцій / [В. С. Савчук, О. О. Беляєв, К. Т. Кривенко та ін.]; за заг. ред. В. С. Савчука; ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – К.: КНЕУ, 2011. – 442 с.

11. Перспективи економіки України в умовах глобальної макроекономічної нестабільності: аналіт. доповідь / [Я.А. Жаліло, Д. С. Покришка, Я. В. Белінська та ін.]; Нац. ін-т стратегічних досліджень. – К.: НІСД, 2013. – 120 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс].- Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)

2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [http:// Міністерство фінансів України www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)

3. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>

4. Офіційний сайт Міністерства праці та соціальної політики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.minpraci.gov.ua>

5. Офіційний сайт Державної податкової служби [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [http://Україниwww.sta.gov.ua](http://www.sta.gov.ua)

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України[Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

7. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.